

4. Ünite: Bilim, Teknoloji ve Toplum

1. Sanal ortamda kimlik hırsızlığı ve dolandırıcılıkla karşılaşmamak için almamız gereken şifrelerin özellikleri şunlardır:

- Şifrelerin kolay tahmin edilmeyen, büyük ve küçük harf, rakam, noktalama işaretleri içermesine dikkat edilmelidir.
- Ardışık harf ve sayılarından oluşan ifadeler kullanılmamalıdır.
- Doğum tarihi gibi kolay tahmin edilebilir tarihler verilmemelidir.

Buna göre sanal ortamda şifre almak isteyen Nil için aşağıdakilerden hangisi daha güvenli olur?

- A) 1234NİL   B) NİL2009   C) 8+5H1.4   D) 1234567

2.

Verilen görsel incelendiğinde ülkemizde teknoloji kullanımı ile ilgili;

- I. Cep telefonu kullanıcının çoğu cep telefonu olmadan bir hafta geçirememektedir.
- II. Türk genel ağ kullanıcının büyük bir kısmı günde en az bir kere sosyal ağlara bakmaktadır.
- III. Türk genel ağ kullanıcının tamamı sosyal ağlara cep telefonundan bağlanmaktadır.

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I.   B) I ve II.   C) II ve III.   D) I, II ve III.

4. Ünite: Bilim, Teknoloji ve Toplum

3. Web Güvenliği:

- "https" etiketi olan bir web sitesi, daha yaygın olan "http" web sitelerinden genelde daha güvenlidir.
- "Güvenli" bir web sitesi, çoğu tarayıcıda web sitesinin adresinin solunda yeşil bir kilit simgesi gösterir.
- ".com" ve ".net" siteleri, güvensiz olmasa da en kolay edinilen alan adı uzantılarıdır. Bu nedenle ".edu" (eğitim kuruluşu) veya ".gov" (hükümet) uzantılı bir site kadar güvenli olmaz.
- Bir sürü yanlış yazılmış (veya eksik) kelime, dil bilgisi hatası veya garip ifade görünen sitelerin güvenilirliği düşüktür.

Buna göre aşağıda verilen web adreslerinden hangisinin daha güvenilir olduğu söylenebilir?

- A)
- B)
- C)
- D)

4. Öğretmen:

– Ayşe, alıntı yaparken alıntı yaptığı metnin anlamını değiştirmiş ve farklı bir metne dönüştürmüştür. Sence bu yaptığı doğru mu?

Ayşe:

– Kendi cümlelerimle düzenledim.

Öğretmen:

– Tamam ancak bunu yaparken metnin aslına sadık kalmamışsun. Yani yazarın sözleri bambaşka bir anlama bürünmüş. Yazar görse der ki: "Bu cümleler benim değil, ben böyle bir şey asla yazmadım." ayrıca ödevini okuyanları da yanlış bilgilendirmiş olursun.

Ayşe, biraz düşündükten sonra: "Haklısun öğretmenim, kullandığım kaynağın aslini değiştirmeden ödevimi tekrar düzeltceğim. Ayrıca ödevimin sonunda kullandığım kaynakları da yazacağım böylece bilgi hırsızlığı da yapmamış olacağım ve ne kadar ciddi bir çalışma yaptığımı herkese göstereceğim." dedi.

Buna göre Ayşe ödevini düzeltmeye karar vermekle;

- I. Bilimsel etik
- II. Alıntı kuralları
- III. Kaynak yazımı

İlkelerinden hangilerine uygun davranıştır?

- A) Yalnız I.   B) I ve II.   C) II ve III.   D) I, II ve III.

4. Ünite: Bilim, Teknoloji ve Toplum

5.

Güvenli Ağ Kullanımı

- ☛ Sosyal paylaşım sitelerinde kayıt esnasında ve sonrasında kişisel bilgilerin tümü paylaşılmamalıdır.
- ☛ Gizlilik ayarlarına dikkat edilmeli, kişisel bilgileri herkesin görmesi engellenmelidir.
- ☛ Kullanıcıların ilgisini çeken "Kazandınız" ve "Bedava" gibi mesajlara karşı dikkatli olunmalıdır.

Yasemin Öğretmen, güvenli ağ kullanımı ile ilgili öğrencilere bilgiler vermiştir ve bu doğrultuda sloganlar hazırlamalarını istemiştir.

Buna göre aşağıdaki sloganlardan hangisinin güvenli ağ kullanımı ilkelerine uygun şekilde oluşturulduğu söylenemez?

- A) Zamanı Siz Yönetin!
- B) Sanal Dünya, Benim Dünyam!
- C) Kimliğimi ve Kışılığımı Koruyorum!
- D) Gireceğiniz Kapıyı, Bakacağınız Pencereyi Siz Belirleyin!

6. İçişleri Bakanlığıncı yapılan yeni düzenleme ile teknolojiden yararlanılarak Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde Dijital Arşiv Projesi başlatıldı. Bu proje ile Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü arşivinde bulunan ve tarihi değer taşıyan nüfus kayıtlarının dijital ortama aktarılarak koruma altına alınmasına karar verildi. Belgelerin dijital ortama aktarılmasıyla Bakanlık, hizmet kalitesinin ve hızının artırılması, belgenin yok olmasından doğacak vatandaş mağduriyetinin önlenmesi, aşınma ve yıpranmaların azaltılması, olası bir afet durumunda ağır hasar almadan ya da tamamen yok olmadan önce çoğaltılarak kopyalarının çıkarılması da sağlanmış olacak.

Bu bilgilere göre Dijital Arşiv Projesi ile;

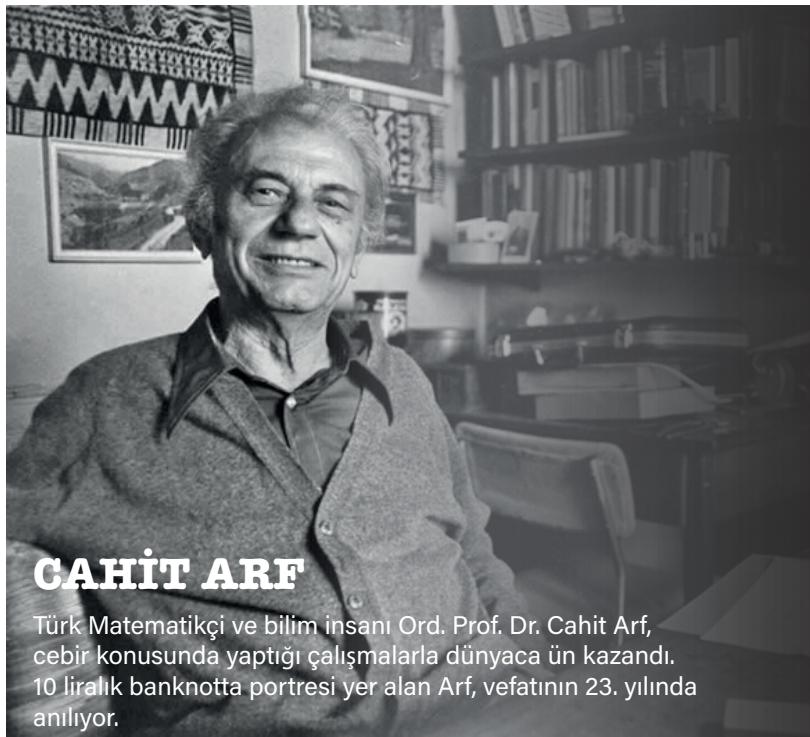
- I. Resmi belgelerin koruma altına alınması
- II. Vatandaşlara daha iyi hizmet verilebilmesi
- III. Ortaya çıkabilecek olumsuzluklara hazırlıklı olunması

durumlarından hangilerini hedeflediği söylenebilir?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

4. Ünite: Bilim, Teknoloji ve Toplum

7.

CAHİT ARF

Türk Matematikçi ve bilim insanı Ord. Prof. Dr. Cahit Arf, cebir konusunda yaptığı çalışmalarla dünyaca ün kazandı. 10 liralık banknotta portresi yer alan Arf, vefatının 23. yılında anılıyor.

→ 1963 yılında Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunda ilk bilim kurulu başkanı oldu.

→ 1974 yılında Matematiğe yapmış olduğu katkılarından dolayı TÜBİTAK Bilim Ödülü'ne layık görüldü.

→ 1983-1989 Türk Matematik Derneği'nin başkanlığını yaptı.

Sentetik geometri problemlerinin cetvel ve pergel yardımıyla çözülebilirliği konusunda çalışmalar yaptı.

Arf değişimci ve Arf halkaları olarak anılan çalışmaların yanı sıra "Hasse-Arf Teoremi'ni" de matematik bilimine kazandırdı.

Verilen görselle göre Cahit Arf ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söyledenemez?

- A) Yaptığı çalışmalar Türkiye'de ve Dünya'da tanınmasını sağlamıştır.
- B) Yaşamı boyunca çeşitli bilimsel kuruluşlarda görev almıştır.
- C) Bilimsel çalışmalarını yurt dışında yapmıştır.
- D) Matematiğe yeni terimler kazandırmıştır.

8. Bilinçsiz teknoloji kullanımı, bireyler arasında iletişim sorunları yaşanmasına neden olmaktadır. Misafirliğe gidildiğinde bile evlerde insanlar sosyal medya hesaplarını kontrol etmekte, cep telefonlarından videolar izlemekte ve oyunlar oynamaktadır. Günlük olaylarla ilgili sosyal medya hesapları üzerinden yapılan bilinçsiz yorumlar insanlar arasında problemlere ve huzursuzluklara da neden olmaktadır. Hatta sanal ortamlarda tartışmalar yaşanmakta ve hukuki sorunlar ortaya çıkmaktadır.

Buna göre iletişim sorunları yaşanmaması için,

- I. Teknoloji bilinçli kullanılmalıdır.
- II. Sosyal medya paylaşımlarında hassasiyet gösterilmelidir.
- III. Sosyal medyaya daha fazla vakit ayrılmalıdır.

kararlarından hangileri uygulanmalıdır?

- A) I ve II.
- B) I ve III.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

4. Ünite: Bilim, Teknoloji ve Toplum

9. Ege, ailesiyle hafta sonu gittiği kahvaltı salonunda yan masadaki ailenin wi-fi şifresini istemesi üzerine garsonun "Müessesesemizde wi-fi bulunmamaktadır. Müşterilerimizin yüz yüze sohbet etmelerini, birbirleriyle etkileşim halinde olmalarını önemsiyoruz. O yüzden böyle bir karar aldık." dediğini duymuştur.

Buna göre kahvaltı salonu işletmecileri genel ağ teknolojisinin aşağıdakilerden hangisi üzerindeki olumsuz etkisi ile mücadele etmektedirler?

- A) Toplum devlet ilişkisi
- B) Toplumsal ilişkiler
- C) Okul başarısı
- D) İnsan sağlığı

10.

Genel ağı doğru, etkin ve etik kullanma becerilerinin verildiği görsel ile ilgili;

- I. Güvenliğe önem verilmiştir.
- II. Kişisel hak ve özgürlükler saygı gösterilmiştir.
- III. Doğru bilgi kaynaklarına ulaşma önemsenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

4. Ünite: Bilim, Teknoloji ve Toplum

11. Bilimsel araştırma yaparken izlenecek adımlar aşağıda gösterilmektedir:

Araştırma konusunu seçmek

Araştırma konusu hakkında bilgi edinebileceğim kaynakları temin etmek

Bilgi kaynaklarından araştırma konusuna uygun bilgileri derlemek

Edindiğim bilgileri asıllarını koruyarak not almak

Kaynakça hazırlamak

5. sınıf öğrencisi olan Ayşe, Sosyal Bilgiler dersi için seçmiş olduğu “Teknolojinin aile içi iletişim üzerindeki etkileri” konulu proje ödevini hazırlamaya çalışmaktadır. Bunun için öncelikle konuya ilgili farklı kaynakları araştırmıştır. Sonrasında konuya ilgili bilgileri toplamış ve yazıcıdan çıktısını alarak konuyu sınıfta arkadaşlarına sunmuştur.

Buna göre Ayşe yaptığı proje ödevinde aşağıdaki araştırma basamaklarından hangisini atlamıştır?

- A) Kaynakçayı hazırlamak
- B) Araştırma konusunu seçmek
- C) Konuya ilgili araştırma yapmak
- D) Araştırma konusuna uygun bilgileri derlemek

12.

Eğer bir şeyi yapamamanın on bin yolunu bulmuş
isem bu başarısız olduğum anlamına gelmez,
moralım bozulmaz. Çünkü her başarısız adım
başarıya giden yeni bir adımdır.

Thomas Edison'un yukarıdaki sözüyle bilim insanlarının özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Çalışmalarını sürdürürken azimli ve kararlı olmalıdır.
- B) Karşılaştıkları farklı durumlarda tarafsız olmalıdır.
- C) Bilimsel dürüstlük ilkesine uygun davranışmalıdır.
- D) Yeni bulgulara karşı şüpheyelikle yaklaşmalıdır.

4. Ünite: Bilim, Teknoloji ve Toplum

13. Aşağıda genel ağ haberinin sağlık alanındaki etkisi verilmiştir.

Genel ağda yapılan her 20 aramadan birinin sağlık odaklı olduğunu gösteren bir araştırmaya göre, sağlıkla ilgili bilgi ihtiyacı için genel ağ kullananların oranı %78. Doktora gitmeden genel ağda bilgilerle hastalığına teşhis koyan da var, tedavisine başlayan da. Hastalığa tanıyı hekim yerine genel ağda dolaşan yanlış bilgiler aracılığıyla koyanlar oldukça fazla.

“Genel ağ doktorluğu” denilen yöntemle birçok kişinin doktora gitmeden hastalığına teşhis koyarak tehlikeli bir tedavi sürecine başladığı belirtiliyor. Uzmanlar, şifayı genel ağlardaki sağlık sitelerinde ya da forumlarda arayanların en ufak rahatsızlıklarında bile kendilerine “kanser” teşhisini koyabildiklerini söylüyor.

Buna göre genel ağ kullanımının sağlık alanındaki etkisi ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Sanal ortamda eksik ve yanlış bilgi edinme olasılığı yüksektir.
- B) İnsanlar doktora gitmeden yanlış tedaviye başlayabilmektedir.
- C) Genel ağda dolaşan yanlış bilgiler insan hayatını tehlikeye sokmaktadır.
- D) Genel ağ doktorluğu denilen yöntemle pek çok kişi sağlığına kavuşmaktadır.

14. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 2016 yılında yapılan Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması sonuçlarına göre bireylerin genel ağı kullanma amaçları aşağıda verilmiştir.

FAALİYETLER	ERKEK	KADIN
E-posta gönderme/alma	%50,8	%40,2
Sosyal medya üzerinden profil oluşturma, mesaj gönderme veya fotoğraf vb. içerik paylaşma	%85,0	%78,8
Paylaşım sitelerinden video izleme	%76,8	%71,3
Haber, gazete ve dergi okuma	%73,0	%64,8
Sağlıkla ilgili bilgi arama	%60,6	%73,2
Mal ve hizmetler hakkında bilgi edinme	%66,9	%63,6
Müzik dinleme	%63,9	%63,5
Mal veya hizmet satın alma	%22,8	%16,1

Verilen tabloya göre aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Düzenli olarak genel ağ kullanıcı sayısı artmıştır.
- B) Genel ağı kültürel amaçlı kullananların oranı yüksektir.
- C) Genel ağ en çok sosyal medya içerikli kullanılmaktadır.
- D) Genel ağ, mal ve hizmetler hakkında bilgi almak için tercih edilmiştir.

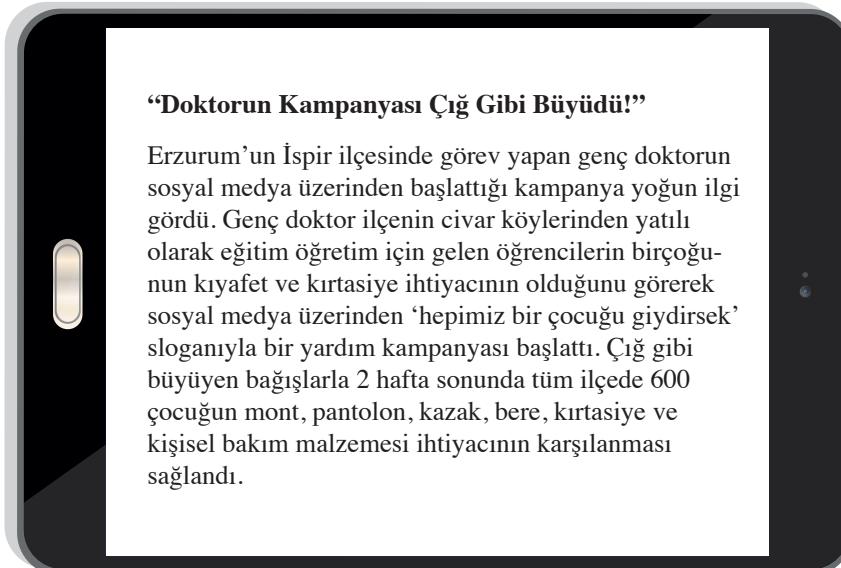
4. Ünite: Bilim, Teknoloji ve Toplum

15. Türkiye'de yaklaşık 35 milyon kişinin oynadığı çevrimiçi (online) oyunlar, özellikle çocuk ve gençlerde olumsuz etkiler bırakarak, teknoloji bağımlılığına neden oluyor. Uzmanlar, yaptıkları araştırmalarda aşırı şekilde sanal oyun oynayan çocuk ve gençlerin duygusal hassasiyetlerini kaybettiklerini ve şiddet eğilimli olmaya başladıklarını tespit ettiler. Ayrıca zamanının neredeyse tamamını bu oyunlarla geçiren çocuk ve gençler eğitimlerini aksatmakta, aile ve sosyal hayatlarında iletişim sorunları yaşamakta ve uyku bozukluğu gibi rahatsızlıklarla karşılaşmaktadır.

Buna göre çevrim içi oyunların aşağıdakilerden hangisine sebep olduğu söyledenemez?

- A) Zamanı etkin kullanmaya
- B) Sosyal uyumsuzluğa
- C) Eğitsel başarısızlığa
- D) Psikolojik sorunlara

16.

Haberde teknoloji kullanımının insan hayatı etkisiyle ilgili aşağıdakilerin hangisinden bahsedilmemiştir?

- A) Bilgiye ulaşmayı hızlandırdığı
- B) Mesleki gelişime katkı sunduğu
- C) Büyük kitlelere ulaşma imkanı sağladığı
- D) Birlik ve dayanışma duygularını güçlendirdiği

4. Ünite: Bilim, Teknoloji ve Toplum

17. Görselde ülkemizde cep telefonu kullanımına ait bir çalışmanın sonucuna ilişkin bilgiler verilmiştir.

Verilen bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sosyal ağlar genellikle iş bulmak için kullanılmaktadır.
- B) Cep telefonu kullananlar sosyal ağları da kullanmaktadır.
- C) Cep telefonu kullanımı sosyalleşmenin azalmasına sebep olmaktadır.
- D) Cep telefonu kullananların bir çoğu her an interneti de kullanmaktadır.

18. Bütün hayatını tıbbi ilimlere ve eczacılık sahasındaki çalışmalara veren Ez-Zehravi uzmanlık alanlarını ve cerrahide kullandığı 200 kadar aleti, yazdığı eserinde resimlerini de çizerek anlatmıştır. Hayvan bağırsaklarından yaptığı iplikle attığı dikişlerin kendi kendine kaybolduğunu da Ez-Zehravi bulmuş ve bu buluşa katküt adını vermiştir. Bugün hala ameliyatlarda katküt kullanılmaktadır.

Buna göre Ez-Zehravi ile ilgili olarak;

- I. Çalışmaları günümüzde de kullanılmaktadır.
- II. İnsan sağlığı için çalışmalar yapmıştır.
- III. Tıp dünyasına önemli bir miras bırakmıştır.

yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

4. Ünite: Bilim, Teknoloji ve Toplum

19. 2015 Nobel Kimya Ödülü'ne layık görülen bilim insanı Aziz Sancar için bilimde başarılı olmanın yolu çok çalışmak ve çok okumaktan geçiyordu. Hayatının önemli bir kısmını laboratuarlarda geçiren Aziz Sancar'ın araştırma ve gözlem yapmayı çok seven, eleştiriye açık, planlı ve objektif bir kişiliği vardır. Aziz Sancar, başarılı bir bilim insanında üç temel özelliğin bulunması gerektiğini söylemiştir: Bilgiye dayalı yaratıcılık, sıkı çalışmak ve başarısızlık karşısında asla pes etmemek.

Metinde verilen bilgiler incelendiğinde bilim insanlarına ait özelliklerden;

- I. Kararlı ve sabırı olmak
- II. Tarafsız olmak
- III. Düzenli ve disiplinli çalışmak

hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.   B) I ve II.   C) II ve III.   D) I, II ve III.

20.

Bilinçli Bir Medya Okuryazarı

İhtiyacının farkına varır.

İhtiyacını giderecek bilginin niteliklerini belirler.

Bilginin bulunduğu yeri saptar.

Bilgiye ulaşır.

Bilgiyi değerlendirdir.

Bilgiyi kullanır.

Bilgiyi paylaşır.

Verilen bilgiler göz önüne alındığında, bilinçli bir medya okuryazarının aşağıdakilerden hangisini yapması doğru olmaz?

- A) Bilginin nereden yayıldığını belirler.
- B) Ulaştığı bilginin doğruluğunu araştırır.
- C) Haberi alır almaz arkadaşlarına aktarır.
- D) Bilginin doğruluğunu sorguladıktan sonra paylaşır.

Cevap anahtarına ulaşmak
için karekodu okutunuz.